

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

W CZAS i WCZAS

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Możemy napisać zarówno: W CZAS przychodysz!, jak i: WCZAS przychodysz! – ale każde z tych zdań będzie co innego znaczyć. Rozdzielnie zapisywane połączenie dwóch wyrazów: W CZAS oznacza ‘w samą porę; we właściwej chwili; w odpowiednim momencie’. Taki sam zapis zastosujemy w powiedzeniu RYCHŁO W CZAS, używanym wyłącznie ironicznie lub sarkastycznie i tylko w znaczeniu ‘za późno; nie na czas’. Od połączenia W CZAS pochodzi dawny, rzadko już dziś używany, choć zachowany w dialektach południowej Polski przysłówek WCZAS mający znaczenie ‘wcześnie’. Od niego zresztą wywodzą się zarówno przysłówek WCZEŚNIE, jak i przymiotnik WCZESNY, a także rzeczownik WCZAS, już nieużywany, który „użyczył” swoich form liczby mnogiej współczesnemu rzeczownikowi WCZASY.